

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
en de Minister voor Natuur en Stikstof

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Auteur

[Redacted signature block]

TER BESLISSING

Datum

13 oktober 2022

Kenmerk

DGA-DAD / 22513911

Kopie aan

Bijlage(n)

2

nota

Vragen van het lid Boswijk (CDA) over het bericht
'Een kleine koe die minder krachtvoer eet is ook
een vorm van innovatie'.

Parafenroute

[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

Aanleiding

De aanleiding van deze nota zijn Kamervragen van de heer Derk Boswijk (CDA) over het bericht 'Een kleine koe die minder krachtvoer eet is ook een vorm van innovatie' op 22 september 2022. Daarnaast is op 13 september 2022 een petitie aangeboden aan de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit door Netwerk GRONDig over 'oplossingsrichting in de stikstofcrisis' die inhoudelijk grotendeels overeenkomt met de Kamervragen. De commissie heeft gevraagd om een reactie op deze petitie, deze reactie wordt ook in deze nota aan u voorgelegd.

Geadviseerd besluit

Geadviseerd wordt beide kamerbrieven te ondertekenen en naar de Tweede Kamer te sturen.

Kernpunten

- In december 2020 is de motie van de leden Harberts, Geurts, De Groot en Bisschop aangenomen waarin gevraagd wordt '...om een optie te bieden om af te wijken van nieuw- of verbouw van stallen met emissiearme maatregelen, mits de gestelde normen en doelen op bedrijfsniveau worden gehaald met geborgde emissiearmere bedrijfsmanagementmaatregelen...'.
• Het voorstel in de petitie van een maximale ammoniakuitstoot van 40 kg per hectare geeft daar invulling aan.
• Uit onderzoek, beschreven in de kamerbrief over de afrekenbare stoffenbalans van 21 april 2022¹, blijkt dat de kringloopwijzer data die

¹ Kamerstuk 32 813 nr. 1037

hiervoor nodig zijn nog onvoldoende robuust zijn: ze moeten nog beter gecontroleerd en geborgd kunnen worden. In de vervolgacties rondom de (afrekenbare) stoffenbalans, de maatwerkaanpak voor het 7^e Actieprogramma nitraatrichtlijn en de aanpak van de Kritische Prestatie Indicatoren (KPI) voor kringlooplandbouw wordt dit opgepakt.

- In het eindrapport van de kwartiermaker de heer Tijssens, dat bijgevoegd is bij de kamerbrief over de appreciatie van het rapport Remkes op 14 oktober 2022, worden adviezen gegeven over meer duidelijkheid over doelen voor stalsystemen en het belang van management-, voer- en genetica maatregelen in het verminderen van ammoniakemissie. In november volgt een uitgebreide appreciatie op dit rapport.
- Indien met bedrijfsmanagementmaatregelen afgeweken kan worden van emissiearme maatregelen, dient ammoniakemissie onontkoombaar onder de norm te blijven om te waarborgen dat de natuur geen schade oploopt, zoals EU regelgeving voorschrijft.